

Published monthly by
Slovenian National Federation
of Canada,

Edited by: Editorial Board
Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont.
Canada

Subscription rates:
\$3 per year, 25c per copy
Advertising
1 column x 1"
\$2.80

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Toronto 1. Januar 1966

BODI SLOVENEK!

Poravnajte naročnino! Darujte za Tiskovni sklad "Slovenske Države". Postani član slovenskega državnega gibanja! Zanimaj se za usodo Slovenije! Razmišljaj, kje in v čem je njena bodočnost! Vse to Te bo nagnilo, da boš odprl srce in razum za težnje, ki vodijo k lepši bodočnosti Slovencev. Ne v Jugoslaviji! Ta bo skrahirala kot je prva! Ampak v svobodni slovenski državi! Postani pobornik te ideje!

ŠTEVILKA 1. — NUMBER 1.

LETNIK XVII. — VOLUME XVII.

BRAT, SESTRA...

Pred menoj leže lanskoletna pisma uredniku in upravi Slovenske države. Berem: "Odpovedujem Vaš list, ker zadnje čase objavlja stare novice, reklamo..." "zakaj nimate aktualnih člankov v večji meri, zakaj mašite strani, ki so vam skopo odmerjene s slikami in propagirajo podjetja..." "Zdaj pa še nekaj, odpovedujem list..." "Taka so bila nekatera pisma zadnje čase. Bila pa je tudi kopica drugih s prisrčnimi voščili za božič in novo leto, z zahvalami za brezplačno sprejemanje nasega lista (isti so lahko prepričani, da jih tudi v bodoče, ne bomo pozabili), vspodbudnimi pismi za še uspešnejše in intenzivnejše delo za dobočinski cilj svobodne Slovenske države in podobno. Tem slednjim naša zahvala, kot tudi onim, ki so se odzvali klicu, poravnali naročnino, za naprej in za nazaj, morda celo za več let ter po uvidenosti in zmogljivostih pridelali še kaj za tiskovni sklad. Prisrčna hvala in še enkrat Bog plačaj!"

Ce so kritike umestne, poizkušamo slabosti popraviti, odpraviti, izboljšati. Trudili se bomo v tej smeri tudi v naprej!

Kar nas posebno zadeva pa so pisma naročnikov, ki odgovorijo list, ki ga v mnogih slučajih že leta sem niso plačali. Morda so res kakke novice nekoliko zastarele — in ste jih brali že v dnevnem časniku, — a so se nam zdele važne da jih ponatisemo, prav tako pa mi ne urejemo dnevnih dogodkov tako, da bi sovpadali z našim dotiskanjem posameznih števil. Če pa pošta zakasni dostavo, če je dostava zaustavljena vsled štrajka ali kakke druge stvari, pa to res ni naša krivda. Med letom smo o tem že pisali na naših straneh. Se odgovor bralcem, ki se spotika jo ob reklame. Prvič, delajo te isti bolj življenski in v našem primeru mnogokrat nudijo važna naznana državnih in podobnih ustanov. Drugič, dajajo listu znak popularnosti in važnosti in tretjič, so vir dohodka, da zamašimo luknje, ki jih povzročajo neredno ali sploh nikakršno plačevanje naročnine. Mislim, da se ne motim, če rečem da je vsemu temu več ali manj kriva naša priposestvana komodnost... Ideja slovenske države misli pa se mi zdijo tako sveta, tako visoka in važna ter zvišana nad druge, da lista kar tako meni nič tebi nič ne ustavimo, če že spregledate in pozabite odposlati to letno malenkostno naročnino. Približi bi radi, da niso niti urednik, niti korektor, niti pisci člankov in dopisov, ne dobra srca, ki skrbno mesečno za redni expedit lista nikoli plačani, niti centa, vsa leta sem od začetka izhajanja. Da vsi ti vse stroške, ki jih imajo z raznimi potovanji, s sestanki, telefonskimi poklici na daljavo in podobno, vedno krijejo iz njihovih lastnih žepov, ker jih prevajata še vedno mladostni idealizem in ljubezen do naroda in slovenske besede.

Morda je ta beseda kdaj trda, morda kdaj misel malo drugačna, kot je tvoja lastna — je pa slovenska, zavedna, načelna, ki ne skade zdaj sem zdaj tja, ampak stalno zagovarja isto idejo, idejo slovenske svobode, ki nam mora biti kot srčika vsega narodnostnega udejstvovanja. Pisana je v materini besedi. "Slovenska država" ja tukaj edini list, ki resno in stalno zagovarja slovensko ime. Nekdo je nekoč dejal: Ce vsa te leta v S.J.D. ne bi bilo drugega, kot le slike, ali če bi celo izšla s praznimi stranmi, je izvršila v vseh teh letih veliko delo, ker je vsak mesec enkrat s svojim imenom prinesla, v slovenske domove širom sveta slovensko misel in idejo "Slovenska

Z JASNIMI CILJI...

"Srečno in uspehov polno leto 1966" smo si voščili. To so bila osebna voščila. Več ali manj iskrena ali samo gola formalnost.

Ali smo pri teh voščilih, ko smo vstopili v hrušču in trušču v novo leto 1966 kaj pomislili tudi na bodočnost slovenskega naroda? Slovenije, naše drage domovine! Glavo stavim, da bi lahko na prste štel ljudi, ki so mislili pri novoletnih voščilih še na kaj drugega, kot na osebna voščila.

In vendar: Ob vstopu v novo leto nam ne sme biti vseeno, kako božičel naš rod ob Dravi, Savi, Soči, Muri, ob sinjem Jadranu, pod vznožjem Pohorja, Triglava, ob razvodjih naših slovenskih rek. Ne gre le za naše osebno dobro. Več kot jaz ali Ti, ki to bereš je narod. Ti in jaz sva delček te narodne skupnosti.

Ce eden trpi, naj bo to bolečina tudi drugih. Ce je narod kot tak srečen, se svobodno razvija; gospodarsko, kulturno, politično, če je v narodu diha pristne svobode, ki daje rast vsemu čutovanju in narodni sreči, potem je tudi to moja radost, moj ponos, ki me dviga in daje zagona k novim dvigom. Sreča posameznika, njegova svoboda, verska, kulturna, politična se prepleta z narodnostno srečo in njegovimi uspehi. "Slovenec sem" je moj ponos in dika. "Slovenec sem", je moj vodilni ideal skozi vsa moja življenska pot. Slovenstvo mora biti moj osebni tako tesno priljepljen, da naravnost zlito, da te osnove ne more več nihče razbiti. Nobeno nasilje, nobena po čestihlepu in osebnosti vodena politika. Slovenstvo je moja osebna bit, od rane mladosti do zadnjega diha. Slovenec biti pomeni: biti svoboden mož, žena, oče, mati, fant, dekle. Njegove svobode kot Slovenec mu nihče ne sme krati. Slovenec biti je ponos in čast, za katero se splača živeti, delati, trpeti, boriti, da celo umreti!

Slovenec biti se pravi: Ne biti hlapci! Pisatelj Finžgar je takole izpovedal: "Bogu otroci, domovini sinovi, hlapci nikomur!"

Da! Hlapci nikomur! Hlapčevstvo so nam vsiljevali cela tisočletja. Hlačevo so nam pridigali po šolah in Avstriji. In kak čudno se sliši: celo v Jugoslaviji, o kateri so nam narodni vodniki vedno pripovedovali, da je naša narodna rešiteljica. Pa ni bila! Nismo nič vedeli o slovenski preteklosti, o slovenskih

Država".

Zato kličemo vsem tistim, ki jim slovenska misel še ni zumrla, katerim slovenstvo ni puhla fraza, katerim slovensko srce ni nehalo biti za mater Slovenijo, tistim, ki so morda zdaj in spet omahljivi a v srcu še Slovenci, vsem tistim, ki jim je videti že vstajenje nove slovenske zanje, vsem, ki se nam redno priključujejo v redno vojsko matljajevcev, da nas še v naprej vsled slovenske časti — in rasti — še v naprej podpirajo, dokler ni dosežen končni cilj resnične in oživljene Slovenske države!

BRAT, SESTRA.....!

Ce še nisi poravnal naročnine za lani in letos, stori to čimprej! Podpri list z rednim plačevanjem naročnine in če moreš, prideni kaj za tiskovni sklad, — da ne omaga list na klancu. Na ta način bomo lahko list izboljšali, morda celo povečali, popravili kar je popravka potrebno in ohranili "Slovenijo" v tujini, daleč od nebes pod Triglavom, za tisti dan, ko zaplapolajo neoskrnjene slovenske trobojnice v res svobodni Slovenski državi!

V to nam pa vsem Bog pomagaj!

Vlado

knezi, o slovenski Karantaniji. Nič o junaških bojih Slovencev proti Turkom. Pač pa so se potrudili, da je prišel na vrsto kraljevič Manko, car Dušan, Kosovo polje itd. Za nas Slovence drugotnega pomena. In trkali so iz knjig Cankarjev slovesov o "Nebesih pod Triglavom." To je naša Slovenija. Prepovedali so slovensko zastavo. Ne več Slovencev gospod na svoji zemlji — ampak hlapec Beogradu ob klanjanju dela slovenske inteligence in to celo ob tistem priznanju slovenske JRZ. Bodimo možato odkriti! Hlapci smo bili od leta 1935 dalje na škodo Slovenije. Bahato močniki v Ljubljani, skromni hlapčiči v Beogradu.

Naj bo konec! Hočemo srečo Sloveniji? Svojemu trpečemu narodu? Načim bratom in sestram tam za Muro, Dravo, Sočo, pod Triglavom, Snežnikom pod zelenim Pohorjem? Odpovejmo se hlačevo! Hlapci nikdar in nikomur! Hlapci Nemcem? Ne! Lahom? Ne! Teh nas bo Jugoslavija varovala... Pomislimo na leto 1941...! Hlapci bratom Srbom da se bomo nekoč versko združili? Pustimo to božji previdnosti! Mislimo predvsem na sebe! Na naš rod, ki se ni nikdar vdal ne Nemcem, ne Lahom, ne Madžarom. Pa je ostal na tem viharnem koščku zemlje do danes. In bo ostal tudi v bodoče, če je tako božja volja. In pa naša! Mi sami moramo pri tem sodelovati! Biti sodelavci lepše bodočnosti. Graditelji svobodne Slovenije v tujini. Ce takozvani "narodni" voditelji (jaz bi dejal nerodni) hodijo na razne sestanke kako bi "reševali Jugoslavijo", pustimo jim to veselje. Slovenski pregovor pravi: "Vsa, ko tele ima svoje veselje". Ne ozirajmo se več na to. Preslišimo prošnje, pozive! Mi imamo svojo svobodno izbrano pot! Svoj naravni cilj, ki ne bo zgrešil: SVOBODNA SLOVENSKA DRŽAVA". Biti nekoč član te države, biti graditelj njene bodočnosti, pomagati kopati temelje tej državni zgradbi, to naj bo naš cilj, naš ponos, naša sreča in vdolgo.

Mnogo sreče, uspehov, krepke volje, korajže pri tem delu v letu Gospodovem 1966!

Mirko Geracič

Popravek v Pravdi

"14-letni Joško Otorepec iz Ljubljane se je naučil ruščine in začel brati moskovski 'Pravdo'. Dne 18. junija t.l. je Joško spet bral to rusko branje, ki je govorilo o Jugoslovanih in bilo zaključeno z vzklikom: Na živi jugoslovanski narod! Fante je premislil, se razburil in pri priči napisal uredništvu 'Pravde' pismo: 'Dragi tovariši, naredili ste veliko napako, ko ste napisali jugoslovanski narod. Tega ni, pač pa nas je pet narodov: Slovenci, Hrvati, Srbi, Makedonci in Črnogorci'.

"Joško je napisal to, kar se je naučil v šoli in kar bi pač moral vedeti tudi novinarji. Pred nedavnim pa je v svoje veliko zadovoljstvo ta mladi Slovenec dobil pismo iz Moskve, kjer je pisalo:

"Zahvaljujemo se za pismo. Pravilno ste opozorili na netočnost, ki se ni pojavila samo v našem časopisu, ampak tudi v drugih sovjetskih časopisih. Stvar je v tem, da biografije nismo sestavili v uredništvu, ampak smo jo dobili iz uradnih virov. Kolikor pa nam je znano, je bila biografija konsultirana z odgovornimi uradnimi predstavniki SFRJ pri nas".

"Mladi Joško seveda pismo ljubeznivo hrani".

Smer v slovensko državo, 1-8, str. 10-11.

Pobosnenje Slovenije

"Prihod 200.000 Bosancev (po zadnjih poročilih jih je že 250.000) v Slovenijo se je neke ko-mentiral kot 'vdor mekaj desetih ubogih bosanskih delavcev'. Vendar mora imeti zadeva globlje korenine, ker je bilo v Ljubljani ustanovljeno vakufsko (versko) poverjenstvo. Poverjenstvu so podrejani džematski satori in sicer na Jesenicah, v Celju, v Mariboru in Novem mestu. Nekaj časa so govorili, da so prihajali samo "sezonski delavci", ustanovitev verskih oblasti pa je dokaz, da gre za trajnejšo, stalno naselitev. Kako čuden pojav: do konca sedemnajstega stoletja so vdrali na slovensko ozemlje turški roparski oddelki in odvajali Slovence, zlasti mladino v sužnost, sedaj se je pa v nekaj mesecih izvedla kolonizacija četrtil milijona muslimanov, dočim morajo obubožani Slovenci v množicah hoditi na sezonsko delo drugam čez mejo..."

Glas Slovenske kulturne akcije, XII-19/20.

Slovenskih plošč ne bo

"Izdajanje gramofonskih plošč je dejansko v Sloveniji onemogočeno. Sicer se trudijo, da bi se otreli beograjskega monopola, a brez uspeha. 'Založba mladinska knjiga' si je hotela priboriti pravico, vendar so v Beogradu navajali tisoč razlogov proti. Ravnateljica založbe je nazadnje obupala in izjavila: 'Vse težave razumemo. Toda čemu lahko izdajajo v Beogradu vse, kar hočejo, naše pa odriavajo. Zakaj za nas ni prostora pod soncem?' Založba je potem poskusila pri Amerikancih. Podjetje Grace Recording Co. v Pittsburgu je ponudilo, da izdela plošče slovenskega okteta. Stroške bi lahko plačali v dinarjih. Založba je naslovila prošnjo na Narodno banko, vendar je bila prošnja odklonjena, 'ker po veljavnih predpisih takšna stvar ni dovoljena.' Poleg tega vodstvo banke sploh ne rešuje vlog, ki so pisane v slovensčini."

Glas SKA, XII-10/20.

CERKEV IN SOCIALIZEM

Janez XXIII je dobro opozoril, da moramo biti previdni v rabi gibanja, ker se ne morejo izogni besed, ki označujejo zgodovinska izgovinskim spremembam. V zanimivem članku, ki ga je objavil Herve Chaigne v reviji Cross Currents, govori pisec o petih zgodovinskih obdobjih od l. 1849 naprej, ko je Cerkev zavzemala različno stanišče do socializma v njegovem zgodovinskem razvoju.

V svojem članku pravi med drugim:

V papeških dokumentih od Pija IX do Janeza XXIII (in seveda tudi v Cerkvii) smo videli znatno evolucijo glede socializma: od popolnega zavračanja in enostavne, slepe ter defenzivne reakcije do posrednega sprejetja velikega dela pozitivnega programa socializma. Leo XIII je to storil kljub načelnemu zavračanju socializma in Pij XI z zanimivimi razlikami med socializmi. Ta evolucija od zavračanja do sprejetja socializma poteka tesno vzporedno z evolucijo cerkvenega odnosa do sodobnega sveta. Začne z vidikom "starega režima", ki je omejen in paničen, toda končno se odloči izrecno, da hoče "prinajti" novemu svetu, vmes pa imamo poizkus spremeniti tok sveta z umetnim programom (korporativizmom). Zato je možno reči, da je Cerkev uspela odgovorjati globljim aspiracijam modernega sveta v meri, s kakršno je skušala dojeti pozitivne prispevke socializma. Dokler hoče biti Cerkev prisotna v svetu, mora iti s socializmom, čeprav se upira neka-

terim njegovim tendencam. Ni treba igrati vloge preroka, da moremo reči, da se bo ta razvoj nadaljeval v še večji meri iz naslednjega razloga: Cerkev bo soočena z razvojem novega kapitalizma. Ta poraja tako vrst kolektivizacije, ki povzroča številne od-tujitve, ki pa ne more rešiti temeljne krivice, ki jih goji sam. Cerkev bo tako v vse večji meri prisiljena priznati, da je socialistični poziv glasnik svobode in kulture. Ko bo postavljena pred izbiro med prikritim kolektivizmom kapitalizma in kolektivizmom socializma, ki ga je možno javno kritizirati, se bo odločila za bolj človečansko enačico."

Članek je zelo zanimiv zlasti zaradi tega, ker prikaže na konkretnem primeru odnosa med socializmom in Cerkvijo premembe na obeh straneh, ki jih je izsilila spremenljivost življenja samega. Avtorjev zaključek je nedvomno pravilen, dokler predpostavljamo, da bo tudi bodočnost sledila dialektičnemu pojmovanju življenja, kakor so ga uvedli Grki. Toda na razpolago je mnogo znakov, da smo tudi v tem pogledu na zgodovinski prelopnici. Ce bo novo integralistično gledanje prevladalo v kulturi, se bo marsikaj spremenilo in približevanje Cerkev socialističnim pozitivnim pozitivnim elementom ne bo več zgledalo kot sprejemanje nekaj tujega, marveč kot oživljanje lastnega zaklada, ki ga je prekril prah individualizma. Tega so se ga na-lezli tudi predstavniki Cerkev-duhovniki in laiki —, ker je bil pač prevladujoče kulturno ozračje pretekle dobe.

dreš

Združene Države vidijo v poletih v vseirje

Po zadnjem zmagovalnem zaključku poleta Gemini VII in Gemini VI so pokosili letalci ZDA vse dosedanje rekorde bdiših lastnih letalcev bodisi sovjetskih.

Vsi letalci ZDA so prebili nad 1.300 ur v vesolju, sovjetski 507. Polet Gemini VII s štirinajstimi dnevi je bil doslej najdaljši. Posekal je prejšnji polet 8 dni v avgustu. Sovjetski najdaljši polet je bil samo 5 dni.

Vozili Gemini VII in VI sta tudi prišli doslej najbližje skupaj v vesolju — do 6 čevljev, tako da so se piloti lahko različno videli skozi svoja okna na vozilih. Sovjeti so sicer približali dve vozili mnogo preje, leta 1962, toda razdalja med obema voziloma je bila več kot 3 milje.

Hon. John Yaremko, Pokrajinski tajnik in minister za državljanstvo izreka voščila "kraljici luči", gđc. Tulli Leivo. Zadnje 4. leta prireja Skandinavsko-Kanadski klub festival luči v glavni zgradbi ontarijskega parlamenta v Torontu. Je to star švedski zimski običaj, ki hoče razgnati zimsko temo in razširiti veselje.

Enakopravnost slovensčine?

"Beograd preganja slovensčino celo v tujini. Po posredovanju titovskega poslanika v Vzhodni Nemčijo so odpravili stolico slovensčine na naslednjih univerzah: Humboldtova univerza v Berlinu, univerza v Greifswaldu, univerza Halle — Wittenberg, univerza v Jeni; univerza v Leipzigu, univerza v Rostocku. To se je zgodilo v letu 1962, a so prvi objavili o tem nemški uradniki v Bonnu v "Bonner Fachberichte aus der Sowjetzone, Bonn 1964".

Glas SKA XX-10/20

Škofje darujejo svoje dragocene škofovske prstane

Ob zaključku vatikanskega cerkvenega zbora sta kardinala Leo Suenens in Giacomo Lercara podarila papežu svoja dragocena prstana in bosta nosila samo preprosto širok zlat prstan, ki so ga dobili škofje za spomin od papeža. Kardinalom je sledilo še več škofov. Dragocene prstane bodo prodali in izkupiček je namenjen podpori gospodarsko nerazvitih dežel.

Nezaslišano visoka carina

Komunisti v Jugoslaviji skušajo na vse mogoče krpiti svoje zavoženo gospodarstvo. Eno takih sredstev je zopet visoka carina na darilne pakete, čeprav so poslani stvari bile že rabljene in so bile kot take označene ter jih je bilo mogoče kot take spoznati, njih ocenojo silno visoko. Carina dosega astronomske vsote tudi če je spremenjena v dolar-ske cene po ključu 1250 dinar-jev za en dolar.

ZDA so imele doslej tudi največ pilotov istočasno v zraku: štiri, dočim so imeli Sovjeti samo tri. Tudi po številu vesoljnih letalcev prekašajo ZDA Sovjete — 16 proti 11.

Sovjeti pa imajo še vedno vodstvo v moči izstrelilnih naskopov.

SPOMIN č.g. Rudiju Cukjati-ju

Gimnazijski sošolci pokojnega č.g. Rudi Cukjati-ja ki so z njim maturirali leta 1948 na Slovenski begunski gimnaziji v Spittlatu na Dravi, bi radi počastili spomin svojega prvega kolega, ki je odšel v večnost.

Ker so raztreseni po celem svetu. Sev. Ameriki, Kanadi, Argentini in Avstraliji, vabim vse bivše maturante, ki jih dosežejo te vrstice, da se oglasijo na spodnji naslov. Zeleni bi, da istočasno sporoče svoje želje in ideje, kako naj bi počastili spomin na našega pokojnega sošolca.

Thomas Sfiligoy M.D. 1210 West 44th Street Lorain, Ohio 44053

ŠPANSKI ŠKOFJE ZAHTEVAJO VEČ VERSKE SVOBODE ZA NEKATOLICANE

Španski škofje so izdali ob koncu vatikanskega zbora posebno izjavo, ki je bila namenjena španski vladi. V njej zahtevajo, da vlada upošteva sklepe Vatikanskega zbora in dovoli polno versko svobodo nekatolicanom v Španiji. Po sedanjih določilih so nekatolici omejeni v bogoslužju, protestantje niso dobili dovoljenja za ustanovitev svojih bogoslovij; tudi nimajo kaplanov vojaških enotah ter njihovi duhovniki niso oproščeni vojaške službe.

Evropska škofovska zveza

Škofje Evrope nameravajo ustanoviti posebno organizacijo celoga kontinenta za zvezo in posvetovanje. Pripadali ji bodo vsi škofje brez ozira na politične meje. Zborovali bodo enkrat ali dvakrat na leto. Prvi sestanek naj bi bil v Parizu. Med prvimi vprašanji, ki jih bodo obravnavali, bo vprašanje turistov in izseljencev.

Tudi škofje angleško govorečih pokrajin nameravajo ustanoviti nekako posvetovalno telo. Prvi korak so naredili, ko so ustanovili posebno komisijo, ki naj skrbi za enotne angleške prevode sv. pisma in drugih cerkvenih molitev ter obredov.

● V Londonu, Ontario, se je organizacija za priseljence International Services of London, preselila v nove prostore na 123 Wortley Rd. Organizacija je bila ustanovljena l. 1959 in služi naseljencem iz kakih 30 različnih narodov. Slovesnosti ob preselitvi se je udeležil ontarijski državni tajnik in minister za državljanstvo John Yaremko. 19 narodnosti je razstavilo svojo ljudsko umetnost.

IZ SLOVENIJE IN O SLOVENCIH

• **Spomenik bazoviškim žrtvam.** Septembra so ob priliki 35. obletnice smrti bazoviških žrtv italijanskega nasilja nad Slovenci na Tržaškem na pokopališču pri sv. Ani odkrili spomenik, ki sta ga izdelala akademski kipar Zdenko Kalin in arhitekt Boris Kobe.

• **Uspehi gradika Janeza Bernika.** Slovenski umetnik Janez Bernik je dobil avgusta na 8. mednarodnem bienalu v Sao Paulu v Braziliji prvo nagrado za grafiko. Nagrade je podeljevala mednarodna žirija.

• **Seminar glasbenih pedagogov.** Konec avgusta se je v Mariboru v prostorih centra za glasbeno vzgojo vršil seminar glasbenih pedagogov iz Jugoslavije. Seminarja so se udeležili tudi trije znameniti pedagogi iz Moskve: E.M. Timakin (klavir), S.M. Kunakov (violina) in S.A. Borodin (zborovsko dirigiranje).

• **Dr. Otton Bajc izredni profesor kirurgije.** Medicinska fakulteta v Ljubljani je imenovala primarija dr. Ottona Bajca za izrednega profesorja kirurgije. Dr. Bajc je predstojnik kirurškega oddelka in direktor novomeške bolnišnice. Odlični zdravnik je končno je dobil priznanje. Po "osvoboditvi" se je iz Ljubljane umaknil v Novo mesto.

• **Odlikovanje dr. Leonida Pitamica.** Papež Pavel VI. je odlikoval z redom sv. Gregorija Velikega univerzitetnega profesorja v pokoji, rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti, mednarodno priznanega pravniika dr. Leonida Pitamica.

• **Slovenski pevci v tujini.** Jeseni sta prvakinja ljubljanske opere basist Ladko Korošec in tenorist Rudolf Francel gostoval z ansambлом zagrebške opere na Japonskem. Zatem pa je Ladko Korošec gostoval z ansambлом beograjske opere v Državni operi v Berlinu, v novi operi v Leipzigu in v znamenitem irskem Wexfordu. Ladko Korošec je pel Kecal (Prodana nevesta), Varlaama (Boris Godunov) in Sančo Pansa (Don Kihot).

• **Božidar Borko o slovenskem romanu.** V razgovoru z dopisnikom J. Mesesnelom, ki ga je imel po vrnitvi s simpozija o jugoslovanskem romanu v Beogradu in drugi polovici oktobra, koterega se je udeležilo tudi precejšnje število tujih literatov in prevajalcev, je Božidar Borko dejal: "Na beograjskih razgovorih se je pokazalo, da je slovenski roman premalo poznan celo v jugoslovanskem obsegu, še manj seveda v mednarodnem svetu. Iz izjav tujih prevajalcev smo razbrali, da prevajajo skoraj izključno srbski in hrvaški roman, ne pa slovenskega. Tu bo treba še marsikaj storiti zlasti za uveljavljanje tistih njegovih dosežkov, o katerih sodimo, da presegajo provincialni okvir ter da nas lahko predstavljajo pred svetom."

• **Drugi avtomobili.** Pripravilo se uredbi s katero bodo povišali takse za osebni avtomobil s preko 900 kubikov naj bi bila 20.000 dinarjev na leto. Tovarna Tomos v Kopru pa je zaprosila zvezni urad za cene, da ji dovoli zvišanje cen za AMI-6 na 2.255.000 dinarjev, za SPACKA pa na 1.055.000 dinarjev.

• **Nova steklarina v Novem mestu.** Ob priliki 600-letnice Novega mesta na Dolenjskem so odprli v Bršljinu pri Novem mestu novo steklarino, ki je decembra že izdelala prvo steklo. Zmogljivost tovarne je 18.000 ton stekla na leto. Slavnosti se je udeležil tudi slovit Aleksander Rankovic, podpredsednik SFRJ in šef OZNE z ženo Slavko Becele-Rankovic, ki je doma iz Novega mesta.

• **Zelezniška nesreča.** Zjutraj 29. oktobra sta na progi proti Ljubljani blizu Zidanega mosta trčila osebni in tovorni vlak. V nesreči je izgubilo življenje osem oseb, večje število pa je bilo ranjenih. Nesreča se je zgodila ravno na "dan republike".

• **Zgodovinske najdbe.** Pod Kozlovim gradom v Tolminu so odkrili 140 ilirskih grobov. Grobove sedaj raziskujejo.

V župni cerkvi v Mirni na Dolenjskem pa so med obnavljanjem notranjosti odkrili v prezbitteriju freske iz druge polovice 15. stoletja in nekaj manjših na ladijskem oboku.

• **Smrt pevca Janeza Lipuščka.**

Decembra je v Ljubljani tragično umrl tenorist ljubljanske opere in član Slovenskega okteta Janez Lipušček.

• **Razstava slovenske slikarke v Parizu.** Slovenska slikarka Marijane D. Savinšek je v prvi polovici oktobra razstavljala svoja slikarska dela v galeriji M. Paleta v Parizu. Pariški umetnostni kritiki so ugodno ocenili njeno razstavo.

• **Slovenski zavod v Rimu.** 28. oktobra je bil s cerkveno slovestnostjo odprti Slovenski zavod v Rimu. Tako smo se Slovenci pridružili preko pedesetim drugim narodom, ki že imajo svoje zavode v Rimu. Zavod bo služil širjenju in poglobljanju izobrazbe slovenskih duhovnikov iz domovine in širnega sveta.

• **Treba je boljše gospodariti.** Kdor ne bo tako delal, bo moral zapustiti podjetje. Tako piše med drugim v odprtem pismu, ki ga je napisal tovarniški odbor sindikata mariborske Metalne. Odločitev sindikata je mnoge presenetila, ker takšnih odprtih pism v delovnih organizacijah doslej ni bilo. Pismo resno opozorilo, da proizvodnja nazaduje. V pismu odločno zahtevajo, da morajo priti na vodilna mesta sposobnejši ljudje.

• **Slovenščina v videmski nadškofiji.** Videmska nadškofija je pred kratkim izdala odredbo, katera dovoljuje obrede v slovenščini v vseh farah nadškofije, kjer prebivajo Slovenci. Tako so beneški Slovenci prišli do svojih pravic vsaj v cerkvi.

• **Slovenec v goriškem občinskem odboru.** Na seji občinskega sveta v Gorici je bil izvoljen v mestni odbor dr. Avgust Šfiligaj, predstavnik SDZ. Na skrbni bo imel upravo občinskih davkov.

• **Brezposelnost med izobraženci v Sloveniji.** Po podatkih občinskih zavodov za zaposlovanje delovne sile je bilo v začetku septembra v Sloveniji prijavljenih 109 brezposelnih diplomantov višjih in visokih šol in 384 brezposelnih diplomantov srednjih šol. Oktobrski podatki so v obeh primerih za četrtno višji. Tako je trenutno v Sloveniji prijavljenih okrog šeststo brezposelnih tehnikov, inženirjev, ekonomistov, pravnikov itd.

Navkljub zunanjemu videzu, ki ga dajejo gornji podatki, da je v Sloveniji tehnične inteligence preveč, pa je je dejansko še mnogo premalo. Na brezposelnosti listi je na primer 146 ekonomskih tehnikov, dejansko je zanje na razpolago 11.703 delovnih mest, od teh mest pa jih je 7.986 zasedenih z ljudmi, ki nimajo ustreznih kvalifikacij. Podobna razmerja veljajo tudi za vse druge stroke.

Na delovnih mestih v upravah, ki zahtevajo visoko strokovno izobrazbo ima samo dva odstotka uslužbencev visoko ali višjo izobrazbo; 41% uslužbencev ima samo srednjo strokovno izobrazbo; 21,5% uslužbencev ima nižjo izobrazbo in 13,7% uslužbencev na vodilnih mestih, ki v upravah podjetij zahtevajo visoko strokovno izobrazbo, je po polnoma brez kvalifikacij. Nič čuda potem, če je produktivnost

SKUPINSKA POTOVANJA V DOMOVINO
LETALSKE KARTE "JET" ZA 1966
(Za skupinske in 21 dni, v veljavi od 1. aprila)
TORONTO-ZAGREB in nazaj \$465.00
CALGARY/EDMONTON-ZAGREB in nazaj \$619.00
VANCOUVER/VICTORIA-ZAGREB in nazaj \$659.00
(Otroci plačajo polovico)
POSEBNI POPUST ZA EMIGRANTE ("Jet" letalo)
(Za Vašo družino, če se presele v Kanado)
ZAGREB-TORONTO \$272.00
ZAGREB-CALGARY/EDMONTON \$348.00
ZAGREB-VANCOUVER/VICTORIA \$369.00
Urejanje papiro za vstop, zagotovitev potnega lista v starem kraju, sporočimo vnaprej točen dan prihoda Vaših.
Vse letalske, ladijske in vselitevne vožnje damo tudi na odplačilo, z 10% naplačilom (down payment).

SKUPINSKA POTOVANJA Z LADJO
S.S. MAASDAM, odhod 2. aprila iz Montreala, vrnitev 2. junija iz Le Havre \$330.00
Prav tako druga skupinska potovanja s Queen Elizabeth Mary Arkadia itd., skupno z železniško karto od luke izkrcanja v Evropi do Vašega cilja potovanja in nazaj.

PAKETI! Pošiljamo DARILNE PAKETE HRANE, proste vsake carine iz lastnega skladišča v dobi 15 do 20 dni. Zahtevajte cenik.

DINARSKO POSILJKE: Izplačujemo denar preko Narodne Banke v dobi 12 do 14 dni.

POROKE S POMOČJO ZASTOPNIKA
POTNI LISTI - VIZE - ZASTOPSTVA - ZAGOTOVILA
NABAVA VSEH DOKUMENTOV - PREVODI -
IZPOLNITEV DAVČNIH LISTIN
PRODAJA VALUT IN DINARJEV - POTOVALNI ČEKI
NAJEM AVTOMOBILA, KI VAS BO ČAKAL NA
LETALIŠČU V ZAGREBU.

Zahtevajte od nas informacije - Odgovarjamo na pisma isti dan

COSULICH TRAVEL SERVICE
471 College St., Toronto 4, Ont. 921-6016

KNJIGE IN REVIE

VESELI DOM. Učna knjiga za višje oddelke slovenskih šol. Sestavil: Tone Zrnc, C.M., ravnavatelj Slovenske šole Marije Pomagaj v Torontu, s sodelavci: Ljudmila Infihar, inž. Cvetka M. Jaku, Ivanka Levstek, Milena Mejač, Vilko Čekuta, Mirko Krapež, Frank Pajk, učitelj. Založila in izdala Slovenska šola Marije Pomagaj v Torontu. Tiskala St. Joseph Press, Toronto. 1965. 210 strani in kazalo.

Izid vsake slovenske knjige v zamejstvu je pomemben dogodek, ker dokazuje, da sta še zveč tako slovenska ustvarjalnost kot tudi slovenska zavest ljudi daleč od doma, ki tako knjigo berejo in jo s kupovanjem omogočajo. Toliko večjega pomena pa je izid knjige, ki naj omogoča to slovensko kulturno ustvarjanje ter izmenjavo tudi tistem, ki so se rodili izven domovine. Tak izreden dogodek predstavlja izid zgoraj navedene šolske knjige za slovenske šole v zamejstvu, ki so ga omogočili predvsem slovenski lazaristi v Torontu, zlasti ravnatelj šole, preč g. Tone Zrnc. Knjiga ne bo samo mnogo olajšala delo te in drugih slovenskih šol v zamejstvu, marveč bo v veliko pomoč tudi slovenskim staršem, ki žele posredovati slovenski jezik svojim otrokom, pa iz tega ali onega razloga ne morejo poslati otrok v slovenske šole. Upati je, da bo zahteva po knjigi toliko, da bo kmalu potrebna druga izdaja.

Veseli dom je namenjen tistim, ki slovenščino obvladajo vsaj do neke mere. Pripravljena pa je tudi knjiga, ki bo služila začetnikom: MATERINA BESEDA. Knjiga se odlikuje v mnogih ozirih. Ze oprema je odlična in med besedilom so tako slike slovenskih krajev kot tudi obrisi slovenskih kulturnih delavcev. Od zamejskih krajev je zastopan Toronto in Kanadi in nekaj slik, ki ponazarjajo slovensko zgodovino. Sestavki v prozi kot tudi v vezani besedi so kratki, kar je za učno knjigo vsekakor velika odlika, ker ne jemlje poguma mladini, ki bo zaradi šolanja v drugih jezikih imela gotovo težave s književno slovenščino tudi v primerih, kjer porabljajo doma dosledno slovenščino. Ko bodo postali slovenčine bolj veščji in na razpolago dovolj bolj zahtevnih knjig, ki bodo zadostile znatnejšemu. Tisk in papir tudi večata porabnost knjige.

Vsebinsko je knjiga razdeljena na prvi del bolj splošnega značaja z berili in pesnimi, ki bodo dovolj zanimiva za mlade glave. Vmes so pridejani tudi kratki izreki ljudske modrosti. Vključeni sta posrečeno tudi dve domači nalogi, ki bosta dajali poguma začetnikom. Prva o podzemeljski železnici je napisala Barbara Petrovič, učenka 4. razreda, druga "Na velesojmu" pa Silviya Ovečjak, učenka 6. razreda.

Drugi del predstavlja kratek obisk slovenskih pesnikov in pisateljev ter nekaterih drugih kulturnih delavcev. Njih delom je pridejana kratka razlaga ter življenjepis, kar bo predvsem prav služilo staršem, ki bodo porabljali knjigo brez pomoči poklicnih učiteljev. Ta del zaključuje kratek sestavek o slovenskih naseljenih v Kanadi.

Pred slovničnim delom učbenika sta podana kratek oris slovenske zemlje in podatki o prebivalstvu kot tudi bežen oris slovenske zgodovine. Za konec je prihranjen trd oreh — slovenska slovnica. Ta del bo verjetno tudi uspeh samo v družinah, kjer uporabljajo slovenščino dokaj redno v medsebojnem običevanju. Brez praktične dnevne uporabe bo imel tudi najboljši učitelj težavo s povsem drugačnim slovničnim zgradbo drugih jezikov, ki so otrokom dnevna hrana tako v šoli kot na cesti.

Slovinci v zamejstvu moramo biti globoko hvaležni vsem tistim, ki so sodelovali pri pripravi tega odličnega pripomočka za ohranitev slovenščine med našo mladino. Pridno posegajmo po njej ter jo rabimo ne samo v šoli, marveč tudi po naših domovih.

Kajtimar vidi glavni vzrok gospodarske krize v Jugoslaviji v političnem in s tem tudi gospodarskem centralizmu. Prvi pogoj karkršnega koli izboljšanja je politična konfederacija, ki bo omogočila politično in gospodarsko decentralizacijo.

S.Z. vidi v najnovejši ustavni spremembi o Jukoslaviji rafinirano metodo, kako izločiti vsako možnost da bi se v okviru republik ohranili in uveljavili kakršni koli narodnostni individualizem. Centralna vlada je imela že prej glavno besedo v vseh važnih zadevah, sedanja decentralizacija, ki preskoči republike in na papirju krepki občine, namerno ustvarja zmedo, ker na eni strani občine ne razpolaga z zadostnimi davčnimi sredstvi za izpolnitev novih nalog, na drugi strani pa je tako preperečena vsako enotnost na republiškem področju: "V Sloveniji je posledica med drugim ta, da ni več možna organska skupna nacionalna slovenska kulturna in šolska politika. Vsaka občina je sama odgovorna za šolstvo na svojem področju. Prav tako bi morale občine skrbeti za vse kulturne ustanove na svojem področju, tudi če so te izrazito nacionalnega značaja, kakor npr. razna osrednja gledališča, galerije, zavodi za spomeniško varstvo, arhivi, filharmonije, muzeji, itd. Teoretično velja načelo, naj bi več občin skupaj skrbelo za take ustanove, toda v praksi se to ni

razreda, drugo "Na velesojmu" pa Silviya Ovečjak, učenka 6. razreda.

dršč

SLOVENIJA HOCE NEODVISNOST. Politično-socialna knjižnica, zv. 1. Izdala "Slovenska Svoboda", Schleissheimer Str. 71. 8 Muenchen 13. Deutschland. Cena 250 litr—2 DM — 1\$. Tiskala tiskarne A. Keber, Trst. 24 strani obsegajoča knjižica obsega štiri sestavke. A.D. je prispeval sestavek "Slovinci hočemo neodvisno državo", v kateri utemeljuje slovensko politično državo kot nujno zahtevo nadaljnje ohranitve slovenskega naroda ter zavrača promiske, ki se pogosto širijo proti samostojni slovenski državi. "Odrasla teženja k polni svobodi Slovincem kot naroda in posameznikov v okviru lastne države in v sklopu svobodnih evropskih narodov, v kateri družbo ga je postavil Bog, pa je danes Akcijsko gibanje za neodvisno Slovenijo. To gibanje pušča nedotaknjen duhovni in politični pluralizem v slovenskem narodu in ga hoče dalje razviti in okrečiti kot nujen pogoj svobode in narodne učinkovitosti v mednarodni areni. Njegov cilj je izbojevati slovenskemu narodu lastno demokratično državo ter mu s tem dati vse možnosti, da uveljavi svojo narodno individualnost in svoje kvalitete. Ta cilj hoče doseči Akcijsko gibanje za neodvisno Slovenijo z demokratičnimi in z moralno upravičenimi sredstvi, predvsem pa s prepričevanjem in z moralnim in razumskim pritiskom na tiste, ki so glavna ovira na poti za dosego tega cilja" (str. 17).

MILAN KOMAR, POT IZ MRTVILA. Buenos Aires: Slovenska kulturna akcija, 1965.

Pričujoča zbirka esejev poveže v prirodno enoto vrsto spisov slovenskega filozofa Milana Komarja, ki skuša razbrati pod površino vsakodnevnega dogajanja njegov smisel in obenem kazati pot za naše osebno ravnanje, ki bo trenutne stiske, v katerih se dušimo, pomagalo blažiti, ne pa zmede še povečevati.

Temeljna misel, ki se izraža v celotni zbirki, je naglašanje potrebe, da moramo v vsem svojem življenju, mišljenju, čustvovanju ter delovanju spoštovati stvarnost. Tako usmerjenost bo obvarovala sodobnega človeka pred nerealistično zverovanostjo v lastni svet ter omogočila smiselno običevanje ter sodelovanje z drugimi člani človeškega občestva tako v ošjih kot širših družbah. Tako zvestoba stvarnosti bo uveljavila v družbi pravico do drugačnosti, pa tudi omogočila sodobnemu človeku korak iz mrtvila, ko kljub stalni zaposlenosti ničesar ne ustvarja, ker sta pravi napredek in rast možna samo v resničnosti do stvarnosti, vključno potencialnih možnosti v nas samih.

Mnoge misli, ki jih izjavja profesor Komar, bi bile mogle odpraviti mnoga trenja v naši politiki zgodovini, seveda, če bi jih vsi upoštevali, so pa koristna snov premišljanja še danes.

dršč

SLOVENSKA POMOČ TUJINI

Kot znano, mora prispevati Slovenija v eni ali drugi obliki skoro polovico svojega narodnega dohodka za vzdrževanje beograjskega centralističnega aparata, katerega naloga je držati Slovence in Hrvatve v pokorščini, in za razvoj južne polovice države.

Slovinci načelno nismo proti pomoči revnim in gospodarsko zaostalim narodom, ker je to v skladu s humanostjo, krščanskim usmiljenjem in pojmovanjem človeškega bratstva, pa tudi z utrjevanjem miru in s pospeševanjem splošnega gospodarskega razvoja v svetu. Vendar pa hočemo sami določiti, komu bomo pomagali in koliko bomo pomagali.

Največje in najbogatejše države sveta, Združene države, Nemčija, Anglija in druge dajejo v ta namen le okrog 1 odst. svojega narodnega dohodka, razen Francije, ki daje nekaj več, ker gre ta pomoč za njene bivše kolonije, ki še vedno spadajo v okvir francoske skupnosti držav ter je v njih francosčina uradni jezik. Slovenci bomo dajali v ta namen sorazmerno, v odstotkih,

obneslo, ker so komaj pisemeni aktivisti ali napolizobraženci, ki imajo v rokah občine in ki se rekrutirajo iz vrst partijskih aktivistov, največkrat sploh ne zavedajo pomena teh ustanov in vidijo v njih samo breme. Zato se na vse kripje branjajo, da bi kaj prispevali zanje. Vse, tudi najvažnejše osrednje slovenske kulturne ustanove, so zaradi tega v akutni gospodarski stiski. Osebe ni nikdar gotovo, če bo dobilo celotno plačo, in denarja manjka celo za najnujnejše. Vođstvo in nameščenci se morajo ukvarjati s temi gospodarskimi zadevami, namesto da bi se mogli posvetiti znanstvenemu ali umetniškemu delu. Ogromno časa porabijo za intervencije, za pisanje prošelj, za sklepanje pogodb z občinami itd.

"V katastrofalnem položaju pa je šolstvo. O kakem slovenskem šolstvu je sploh že težko govoriti. Vsaka občina ima svoje šolstvo in sama odloča o vsem kar ga zadeva, glede njegovega obstoja, plač učiteljev, profesorjev, slug itd. Zato so ti v vsaki občini drugače plačani, šole pa nimajo skoraj nikjer na razpolago niti najnujnejših sredstev za normalno delovanje, kaj šele izpopolnjevanje...."

Zadnji sestavek: "Slovenska pomoč tujini" ugotavlja, da mora prispevati Slovenija v eni ali drugi obliki skoraj polovico svojega narodnega dohodka za vzdrževanje beograjskega centralizma in razvoj južne polovice države. Pisec ni proti pomoči revnim in gospodarsko zaostalim narodom, toda Slovenci kot narod morajo imeti pravico, da sami odločajo, komu bomo pomagali in kako bomo pomagali.

Kar bi rad, je to, da bi se zbor lotil kakih skladb, kjer bi lahko pokazal malo več kar se dinamične graduacije tiče. Vsaj meni se je zdelo, da v vseh skladbah ni šel preko "mi" v smeri proti "p" in "pp." temveč le v obratno smer.

Sicer pa je užitek poslušati ta zbor, kjer je vse ulito, enotno, izgovarjava točna. Res je, da je v mladinskih zborih to lažje doseči, ker se pri njih še ne pojavlja tisti "ego" kot se rado zgodi v zborih, mislim na starejše zore, ki imajo v svojih vrstah pevce s solističnimi ambicijami, ki se hočejo uveljaviti na škodo homogenosti glasov.

Zbor je v prvem delu zapel irsko narodno "That's an Irish Lullaby". Zelo dobro zapeta. Zaključil pa je prvi del koncerta z peruansko narodno "Cancion de Carnaval", seveda v španščini. V drugem delu so pravtako v španščini zapeli popularno "GRANADA" od Augustina Lara. Zdi se mi, da te reči res morejo dobro zapeti pevci, po katerih žilah se tudi španška kri pretaka. Ko je še moj FM bil v redu, sem pred leti prav vsak večer poslušal preko WQXR-New York Times Radio Station (seveda po posredovanju Buffalo) ob 10 zvečer program "Nights in Latin America". S takimi izvajalci seveda zbor mladih Torontčanov ne more tekmovali, vsaj ne v prvem poskusu. Kolikor pa se da te reči, te skladbe, podoživeti in približati dušu teh kompozicij

dršč

več. Dajali bomo, kolikor bomo največ mogli, a prostovoljno. In dajali bomo tistim, ki so take pomoči resnično potrebni, dajali bomo dežlam, kjer ljudje še vedno stradajo, kjer umre polovica dojenčkov pred dopolnjenim drugim letom in kjer večina otrok ne hodi v šolo, ker šol ni, kakor ni bolnišnic. Svojo pomoč bomo usmerjali tja, kjer je naša pomoč potrebna, in ne več tja, kjer samo krije deficite zaradi neodgovornega gospodarstva in paralizira gospodarsko aktivnost, ker se pač zanašajo samo na pomoč.

Južne republike Jugoslavije danes niso več nerazvite dežele

Koncert mladinskih pevskih zborov Slovenske šole Marije Pomagaj v Torontu, dne 11. in 12. decembra 1965. v cerkveni dvorani na Manning Ave.

Udeležil sem se večernega koncerta v soboto, ki se je začel precej točno ob polno zasedeni dvorani. Koncert se mi zdi pomemben iz dveh ozirov.

Prvič je bilo, da je nastopilo dvojce zborov in sicer zbor naprednih, kakor ga sami imenujejo in zbor začetnikov. Prvi šteje 45 članov, drugi 17. Zelo modra misel je, ki si jo je osvojil vođja zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle" in pa skoro ponarodno Jenkovo "Lipa" zboru č.g. Zrnc, da poskrbi za naraščaj, ker bodo po nujnosti narave odpadli pevci in pevke od zborov naprednih. Tako je poskrbljeno za kontinuiteto. Naj že kar zdaj omenim, da je zbor novincev zapel dve in sicer narodno "Slovensko dekle

Toronto

• **Prvo nedeljo** v decembru je Miklavž obiskal in obdaroval slovenske otroke v dvoranah Marije Pomagaj in Brezma-
dežne.

• **Vokalni koncert.** — Sloven-
ska šola Marije Pomagaj je v so-
boto 11. decembra in v nedeljo
12. decembra priredila koncert
mednarodnih pesmi. Mladinska
pevska zborja je izuril in na kon-
certu dirigiral č.g. Tone Zrnce.
Sodelovali so še: harmonikarski
orkester Fojsove šole pod vod-
stvom g. Matije Lebarja in ra-
jalna skupina šole Marije Poma-
gaj pod vodstvom g. Cirila Sor-
ška.

• **Deseti brat.** — Slovensko
gledališče v Torontu je stopilo
v enajsto leto svojega delovanja
v našem mestu. Prvi sad svoje
dejavnosti v tej sezoni je poka-
zalo v nedeljo 19. decembra, ko
je v dvorani Marije Pomagaj
uprizorilo Jurčičevega **Desetega**
brata v dramatisaciji Frana Go-
vekarja. Igro je režiral g. Vilko
Čekuta. Kakor ob vsaki vpri-
oritvi je gledališče tudi ob tej pri-
liki izdalo Gledališki list.

• **Materina beseda.** — V prvih
dneh januarja bo izšla druga
knjiga za slovenske šole v Kana-
di: **Materina beseda**, abecednik
in učbenik za nižje oddelke slo-
venskih šol. Izdala in založila
jo je Slovenska šola Marije Po-
magaj v Torontu, tiskala St. Jo-
seph Press. Knjiga ima čez 150
strani, krasijo jo številne risbe
in pokrajinske slike; risbe je
napravil Vilko Čekuta. Snov je
sistematično razdeljena in ure-
jena. Knjigo so sestavili: Tone
Zrnce, C.M., ravnatelj šole Marije
Pomagaj, Ljudmila Intihar, An-
ica Marušič, Milena Mejač, Karla
Merhar, Vilko Čekuta in Frank
Pajk, učitelji iste šole.

Posvetilo na prvih straneh
pove, da je Materina beseda iz-
dana kot doprinos Slovenske
šole Marije Pomagaj za proslavo
stoletnice Kanade.

• **Poroka** — 8. januarja se bo-
sta v cerkvi Marije Pomagaj po-
ročila g. Matija Lebar in gđc.
Žolji Fojso. Novoporočencema
želimo obilo sreče.

Chicago

• **Slovensko Miklavževanje.**
Ligi smemo biti hvaležni da še
ni izumrla lepa slovenska tradi-
cija — Miklavževanje. Kaj je
ameriški Santa proti slovenske-
mu Miklavžu? Prvi dobrohoten
star, rdeče oblečeni možiček z
dolgo belo brado. Spominja me
vedno na dobrodušnega pijančka.
Toda slovenski Miklavž je svet-
nik, obdaja ga zbor nebeščanov,
da se radi prišljujejo zraven tudi
rogatci, kdo bi zameril... In
tako je bilo tudi letos pri sv.
Stefanu v farni dvorani. Otroci
so zaigrali kot uvod v prihod sv.
Miklavža igrice: "Ura teče, nič
ne reče", ki jo je spisala gospa
Soukalova. Potem je prišel sam
težko pričakovani gost iz nebes
z darili. Da bi se še dolgo ohrani-
la med čikaškimi Slovenci ta
lepa domača navada!

• **Slovenski Božič v muzeju.**
Ze več let prikazujejo različne
narodnosti v Muzeju znanosti in
industrije svoje božične običaje.
V avli muzeja so postavljene
božična drevesa okrašena v du-
hu dotičnega naroda, na odru pa
razne narodnosti izvajajo božič-
ne običaje. Tudi Slovenci se se
doslej vsa leto dobro odrezali.
Tako tudi letos. Zaslugo zato
imajo predvsem p. Vendelin
Spendov, Gospa Metoda Fiš-
ingerjeva, Gospa Leskovarjeva in
drugi. Letos so nastopili učenci
župnijske šole, ki so zapeli nekaj
slovenskih božičnih pesmi, zaple-
sali slovenske narodne plesne in
prikazali nekaj božičnih običajev.
V skriptičnih slikah je bila pona-
zorna lepota Slovenije.

• **Smrt v domovini.** Gospa
Marija Sedlašek na 4114 N. Ber-
nard Avenue, je dobila sporočilo,
da ji je umrl v mariborski bol-
nišnici njen oče g. Ivan Kompo-
šek, doma iz Hoč pri Mariboru.
Njej in sorodstvu naše sožalje.

• **Poznana slovenska pevka**
umrla. Dne 12. decembra je
umrla gospa Pepca Konchan.
Dolgo let je sodelovala pri cerk-

venem pevskem zboru fare Sv.
Stefana, kakor tudi njen mož
Metod. Predno sta se gospod in
gospa Konchan priselila v Chica-
go, je pokojnica sodelovala pri
raznih zborih v New Yorku.
Cerkveni pevski zbor se ji je ob-
dolžil za sodelovanje z žalostin-
kami. Možu Metodu, tudi sinu
ter ostalemu sorodstvu naše so-
žalje.

Cleveland

• "Polka party".

Na zahvalni dan, v četrtek zve-
čer 25. novembra, je bila v Slo-
venskem narodnem domu na St.
Clairju že četrta letna "Polka
Party", ki prireja g. Tony Pet-
kovšek, vodja posebnega pro-
grama na clevelandski narod-
nostni postaji WXEN-FM pod na-
slavom "Tony's Polka Party", ki
vzbuja in vzdržuje zanimanje za
polke in valčke. Na prireditvi
sta igrala po Clevelandu znana
orkestra Vadnal in Pecon za pri-
jatelje polk in valčkov, ki so do
kraja napolnili dvorane Sloven-
skega narodnega doma.

• Miklavževanja.

Tudi letos nista izostala mik-
lavževanja Slovenskih šol pri
sv. Vidu in Mariji Vnebovzeti.
Uvod v miklavževanja sta bili
otroški igrice, pri sv. Vidu sta jo
pripravili gđcna. Zina Velikonja
in ga. Silva Savernik, pri Mariji
Vnebovzeti pa g. Rudi Knez, na-
to pa je sledil prihod sv. Mik-
lavža s spremstvom in obdara-
vanje otrok.

• Koncert "Slovana"

V nedeljo 5. decembra popol-
dan se je v Slovenskem domu na
Rechner Ave v Euclidu vršil je-
senski koncert pevskega dru-
štva "Slovani" pod vodstvom pe-
vovodje g. Franka Vavterja.

• Slovenci na televiziji.

V nedeljo 5. decembra so na
programu "Polka Varieties" tele-
vizijske postaje WEWS (Chanel
5) v Clevelandu ponovno nasto-
pili "Veseli Slovenci", godbeni
ensambl pod vodstvom g. Du-
šana Maršiča in pa plesna sku-
pina "Kres".

• Spominška proslava

V nedeljo 12. decembra popol-
dan je bila v šolski dvorani v
Collinwoodu proslava stoletnice
rojstva dr. Janeza Evangelista
Kreka in petindvajsetletnice
smrti dr. Antona Korošča. Spo-
minu dr. Kreka je bil posvečen
razgovor o dr. Kreku, ki ga je
pripravil g. Ivan Avsenek, spo-
minu dr. Korošča pa govor dr.
Mihe Kreka.

• Ustanovitev "Slomškove zveze".

V nedeljo popoldan 19. decem-
bra je bil v Baragovem domu
ustanovni občni zbor "Slomško-
ve zveze", ki ga je sklical č.g.
Jožef Varga, vicepostulator v
zadevi proglasitve škofa Antona
Martina Slomška blaženim. Č.g.
Varga je podal podrobno poro-
čilo o postopanju in obrazložil
namene in naloge zveze.

• Slovenski božič na radlu.

Kakor že toliko let, nam je
tudi letos slovenska radijska od-
daja "Songs and melodies from
beautiful Slovenia" na narod-
nostni postaji WXEN-FM v svo-
jih božičnih oddajah prinesla do-
mačnost, spokojnost in lepoto
slovenskega božiča. Oddajo vo-
dijo gospodje dr. Milan Pavlov-
čič, Rado Menart in Pavle
Borštnik.

• Silvestrovanja.

Po skoraj vseh slovenskih na-
rodnih domovih križem velike-
ga Clevelanda so za konec leta
veselo silvestrovali.

WASHINGTON

• **Dr. Ludvik Leskovar**, ki se
vedno bolj uveljavlja v našem
čikaškem javnem življenju, je bil
začetku decembra v Washing-
tonu, D.C. kjer je obiskal razne
vodilne osebnosti ameriškega
javnega življenja ter jih zainte-
resiral za področja, kjer se nje-
gova delavnost v zadnjem času
vedno bolj odraža.

AVSTRIJA

• **Koncem septembra je umrla**
v Celovcu ga. Marija Klinar, žena
dipl. inž. Valentina Klinarja, sta-
ra komaj 33 let. Poleg moža za-
pušča kot sirote štiri otroke. Po-

ISCEMO RAZPEČEVALCA

Brez tekmovalja! Za oskrbo in
vpostavitve novih klijentov na
zavarovanem ozemlju. Naložba
varna v sled hitro idočega mater-
ijala: nezasliana plastična prevle-
ka, ki jo lahko uporabljate
znotraj in zunaj poslopij. Vo-
ščenje odpravlja, če prevle-
čete pod, kakršnekoli vrste, s to
plastično substanco. Ponovno bar-
vanje nepotrebno, če prevlečete
s to substanco les, kovine ali ce-
mentne površine.
— minimalna naložba \$500.—
— maksimalna naložba \$12.000—
za podrobnosti piši ali klici:
telefon. 314— AX 1-1500

Merchandising Division

St. Ann, Missouri 63074

P.O. Box 66

kopali so jo na pokopališču v
njem rojstnem kraju na šta-
jerskem. Pogrebno mašo je da-
roval možev sošolec dr. Nace
Lavrenčič, ki je oba pred deseti-
mi leti tudi poročil. Naj počiva
v miru! Inž. Klinarju in otrokom
izrekajo prijatelji iz zamejstva
iskreno sožalje.

• **Koncem oktobra je gostoval**
na Koroškem Slovenski oklet iz
Ljubljane.

• **12. koroških visokošolskih**
tednov v Gradcu se je udeležilo
močno zastopstvo graškega vseu-
čilišča: rektor ddr. Anton Taut-
scher ter profesorja dr. Sauer in
dr. Reisinger.

• Janšev čebelnjak obnovljen

Cebelarska družina v Breznici
je organizirala pri žirovnici slavnostno otvoritev obnovljenega
Janševga čebelnjaka. Otvoritev
so se poleg slovenskih čebelarjev
udeležili tudi čebelarji iz Avstri-
je. Predsednik čebelarske druž-
ine v Breznici Razinger je uvodo-
ma povedal nekaj besed o velikih
razslugah Antona Janše za razvoj
čebelarstva pri nas in v svetu.
Zahvalil se je vsem, ki so pripo-
mogli k obnovitvi čebelnjaka, ki
je eden novih spomenikov Gu-
renjske, in pozdravil številne nav-
zoče, med katerimi sta bila tudi
predsednik čebelarske zveze z
Dunaja in iz Celovca. Ostale poz-
dravne in spominke govore je
dopolnjeval kulturni program
domačega društva. Janša ima
tudi spominško ploščo na Du-
naju.

Šala iz "Pavlihe"

V št. 42 zbadljivega lista "Pa-
vliha", ki je izšla 20. okt. 65, je
objavljena skica zamorskega štude-
nta v družbi treh študentov
pred objavno desko ljubljanske
univerze. Pod njo pa tole bese-
dilo zamorskega študenta:

"Torej se je na V. kongresu
jugoslovanskih slavistov spet iz-
kazalo, da večina srbohrvaških
slavistov ne razume slovenskih
referatov in koreferatov. Na
prihodnji tak kongres bom šel
tudi jaz, da bom prevajal. Saj
znam slovensko in srbohrvaško".

• **Sestanek v New Yorku.** V
New Yorku je bil v okvirju
Council of Foreign Relations
sestane, na katerem so razpravi-
ljali o bodočnosti Jugoslavije.
Ker je ta ustanova v duhu inten-
cij sedanje Jugoslavije naklonjene
politike, je jasno, da je razprava
potekala v smeri, kako ohraniti
za vsako ceno Jugoslavijo. Tudi
za slučaj, da jugokomunizarski
režim propade. Od Hrvatov so bi-
li navzoči razni Jugo-Hrvati: Dr.
Branko Pešelj, Ilija Jukić, Vanu
Ivanović, Vljajić, Tosić. Kdo se
ne bi čudil da je bil zraven tudi
slovenski Miha Krek. — Vse vo-
dilne hrvatske organizacije,
zlasti vodstvo Hrvatske Seljačke
Stranke so poslale tajništvo te-
ga Councila protestne brozjav-
ke z izjavo, da nečajo imeti nič
skupnega s tem sestankom. V
čigavem imenu so torej prisost-
vovali temu sestanku navedeni?
In koga je zastopal dr. Miha
Krek? — mg—

• **Izžemanje!** Za dva paketa
stare robe je neka stranka v
Mariboru morala plačati 42 tisoč
dinarjev carine...
• **Ljubljanski nadškof** dr. Jože
Pogačnik je dobil v Rimu zna-
menje nadškofodske časti —
palji.

• **Vlada ZDA uporablja novo**
metodo za preprečevanje porast-
ka cen: na trg vrže velike količi-
ne državnih zalog. To metodo je
uspešno porabila proti zvišanjem
cen jekla, bakra in pšenice.

• **"Ave Maria" koledar** za 1.1966
je pred nami. To je že 53. kole-
dar, ki so ga v sklopu mesečnika

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

Najpopolnejša izbira najnovejših GRAMOFONSKIH plošč
na tem kontinentu, uvoženih iz Slovenije in drugih evropskih
dežel. MAGNETOFONSKÉ trake snemamo po vaši želji.
Zahtevajte katalog v vašem jeziku; pošljemo ga brezplačno.

COMET Records Distributor Co.

555 St. Clair Ave. W. L.E. 5-7269 Toronto, Ont., Canada

"Ave Maria" izdeli slovenski
franciškani v Lemontu. Uredil ga
p. Fortunat Zerman. Pestro
branje za vsakega. Poleg koledar-
skega dela prinaša sledeče ses-
tavke: Temeljni nauki konstitu-
cije o svetem bogoslužju; P. For-
tunat; Rt. Rev. Dr. John Zaplot-
nik je napisal lepo razpravo o
slovenskem školu v ameriki,
Janez Starihi, Karel Mauser
ima zgodbo za male in velike:
Leta, mlada leta ter pesmico:
Otožna. P. Odilo Hajnshek nas po-
vede na Koroško na grob sloven-
ske svetnice, kneginje svete Eme-
ne Krki. Dr. Filip Zakelj nadalju-
je Slovensko izseljenstvo seme-
nišče — Rožmanova romantika;
p. Bernard Kotnik, OFM se je
spomnil tisočletnice Mount Saint
Michael na Francoskem: Jakob
Resnik je napisal Cerkev na Gori
(podružnica fare Sv. Križa pri
Litiji); p. Valerian, slovenski
franciškan-misijonar prav zani-
mivo poroča o delu Slovencev v
Avstraliji; zanimiv je tudi ses-
tavek. Kaj delamo v Lemontu.
Vmes je pa polno raznih domis-
lic ter krajskih prispevkov. Zelo
pestro so slike, zlasti o Sv. Emi
pri Krki ter o naših ljudeh v
Avstraliji. Koledar bi moral ime-
ti vsaka zavedna slovenska dru-
žina, prav tako tudi mesečnik
"Ave Maria".

• **Senator Fulbright** — dobil
primeren nauk. Kakor je znano,
se ameriški senator dobro raz-
ume z jugokomunisti. Ko je po
povratku iz Titovine izdal svoj
"dokumentarni" spis o položaju
v "Jugoslaviji", je prikazal tam-
kajšnje razmere precej rožnate.
Tako n. pr. da je v Tito vni
mnogo verske svobode, politične
svobode, da se njena gospodars-
ka moč veča, da je Jugoslavija
dober zaveznik Zapada itd. ter
da je potrebno, da ji Amerika
nudi vso potrebno pomoč. Ra-
zumljivo, da so mnogi naivni
Amerikanci nasledili poročilo Ful-
brighta, ki je predsednik senat-
nege odbora za zunanjo politi-
ko. Torej pomembna osebnost.
"Hrvatsko Narodno Vijeće" je
poslalo z ozirom na izjave sena-
torja Fulbrighta protestno pismo.
Kongresnik iz Chicago, g.
Edward Derkinski je uporabil to
protestno pismo ter spregovoril
v Kongresu in razkrinal jugo-
slovanski komunizem in Tita ter
ga prikazal v čisto drugačni luči
kot pa senator Fulbright. Govor
kongresnika Derwinskkega je bil
objavljen v Congressional Re-
cord-u. Kongresnik je povdaril
tudi, to da Hrvati nečajo nikake
Jugoslavije!

Vatikanski zbor bo proslavljen z jubilejnim letom

Papež Pavel VI je določil z
apostolsko konstitucijo, da bo
posvečen čas od 1. januarja do
29. maja 1966 zahvali za vse do-
brote koncila. Jubilejna doba bo
podobna svetemu letu, le da bo
do svečanosti osredotočene na
škofijske katedrale in ne na
Rim.

Hrvatje v Torontu imajo novo cerkev

Hrvatska katoliška župnija v
Torontu je uresničila svoj cilj:
nadomestiti poškodovano staro
cerkev z novo gradbo, ki je ne
samo mnogo veličastnejša od
prejšnje, marveč tudi bolj prost-
orna. Med gradnjo so imeli
Hrvat eno mašo v slovenski
cerkvi, sedanja pa je tako prost-
orna, da ima vsaj toliko prostora
kot obe slovenski. Slovesnosti

V vseh pravnih zadevah se
lahko z zaupanjem obrnete na
novega slovenskega odvetnika
in notarja.

Naslov:

ANTONY AMBROŽIČ
Barrister, Notary Public
861 College St., Toronto, Ont.
Telefon: LE. 1-0715

RIM

ITALIJA

HOTEL 'BLED'

Via S. Crece in Gerusalemme 40
ROMA — (Tel. 777-102)

Rojaki ali potujete v Rim? Sprejem na letališču ali železnici,
ogled Rima, prenočišče, domača hrana itd., Vse te skrbi
bodo odveč če se boste obrnili na:
Vinko A. LEVSTIK — lastnik

OBRNITE SE Z ZAUPANJEM
V VSEH NEPREMICNINSKIH,
DRUŽINSKIH

IN PRAVNIH ZADEVAH NA:
CARL VIPAVEC
278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

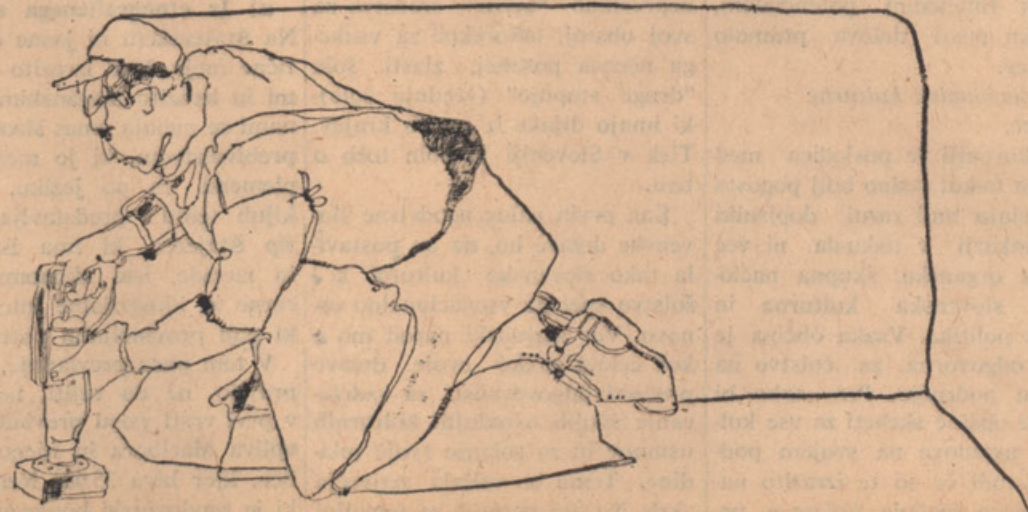
CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

so se udeležili ne samo skoraj
vsi Hrvati, ki so v Torontu, mar-
več tudi zastopniki Hrvatov od
drugod, med njimi bivši tajnik
kardinala Stepinca preč. S. Lac-
ković in dr. J. Krnjević. Slovence
je zastopal preč. g. Prebil. Zasto-
pani sta bili tudi federalna in
provincialna vlada. Po slovesni
božji službi so blagoslovili tudi
doprni kip kardinala Stepinca.

• **Ljubljanski nadškof** prevz.
dr. Jožef Pogačnik je obiskal
pred začetkom sedanjega vati-
kanskega zbora slovenske verni-
ke v Angliji, kjer je birmal v
več naselbinah slovenske otroke.

Zakaj čakali pomladi?

storite sedaj!

Pametni se okoristijo
z zimsko dobo. Izučene
delovne moči so bolj na
razpolago pozimi
—pripravljeni,
da izvrše vaša
popravlila in obnove,
kadar vi to hočete.
Tudi material za
popravlila je lažje
dobiti, in vaš denar
bo uspešnejše lahko
uporabljen pozimi, kar
se imate zahvaliti

izven sezonskim.
prodajam in dolgoro-
nim odplačilom.
Lahko si izposodite do
\$4.000.— z odplačilno
dobo do deset let, po
nižjih podpiranih NHA
posojili za popravila
domov in to preko
vaše banke.
Če ste lastnik
majhnega podjetja,
lahko dobite posebna
posojila za majhna
podjetja, in to tudi
preko vaše banke.

Tudi kmetje lahko
dobe posojila do
\$15.000.—, ki jih lahko
odplačajo v dobi 10 let.
Ta posojila poznamo
kot "Farm Improvement
Loan".
Tako vidite, pa je
več dobrih razlogov,
zakaj naj storite dela
okrog vašega doma
ali na vašem podjetju
pozimi! Storite sedaj!

Vsi imajo dobiček, če se šte vilo zimskih del poveča!

Issued by authority of Hon. Allan J. MacEachen, Minister of Labour

V duhu blagoslovljene Svete družine,
sem vesel, da vam lahko, kakor tudi
vašim družinam, izrečem naša
vdanostna in najprisrčnejša
voščila za

VESEL BOŽIČ

in zadovoljno,
mirno in uspešno Novo Leto

STEPHEN B. ROMAN
Chairman and President

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

OBUPNI POLOŽAJ SLOVENSKE KULTURE IN ŠOLSTVA

Eden izmed namenov najnovejših jugoslovanskih "ustave" je v tem da pod krinko takomimovanega samoupravljanja čim bolj izloči republiko kot okvire nacionalnega življenja in prenese čimveč tistih pristojnosti, ki bi sicer šle republikam (in takih pristojnosti je sprito totalitarnega jugoslovanskega sistema in dosledne centralizacije vsega življenja že tako malo), na občine. Vlada v Beogradu in veliki korbarski vodstvo zveze komunistov upata tako pod "napredno" parolo samoupravljanja oropati narode v Jugoslaviji še zadnjih, samo še simbolični oblik njihove državnosti in razbiti njihov nacionalni organizem in majhne in manj odporne dele, ki se bodo dali lažje asimilirati in integrirati v enoto, "socialistično" jugoslovansko skupnost. Pod izgovorom "decentralizacije" in "odmiranja države" razbijata in dušita zametke njihovih nesrbskih nacionalnih državnih enot. Tako se na eni strani krepi centralistična država, ki si je pridržala vse bistvene odločitve in vso državno upravo, na drugi strani pa so naložene občinam pristojnosti in naloge, katerim absolutno niso kos, ne s svojim človeškim in ne s svojim finančnim potencialom, ker jim pusti država pramalo sredstev.

Brez nacionalne kulturne politike.

V Sloveniji je posledica med drugim ta-kot vedno bolj pogosto opozarjajo tudi razni dopisniki in člankarji v tisku-da ni več močna organska, skupna nacionalna slovenska kulturna in šolska politika. Vsaka občina je sama odgovorna za čolstvo na svojem področju. Prav tako bi morale občine skrbeti za vse kulturne ustanove na svojem področju, tudi če so te izrazito nacionalnega značaja, kakor n. pr. razna srednja gledališča, galerije, zavodi za spomeniško varstvo, arhivi filharmonije muzeji itd. Teoretično velja načelo naj bi več občin skupaj skrbelo za take ustanove, toda v praksi se to ni obneslo, ker so komaj pismeni aktivisti ali napolizobrazenci, ki imajo v rokah občine in ki se rek-

turirajo iz vrst partijskih aktivistov, največkrat sploh ne zavedajo pomena teh ustanov in vidijo v njih samo breme. Zato se na vse kripilje branijo, da bi kaj prispevali zanje. Vse, tudi najvažnejše osrednje slovenske kulturne ustanove, so zaradi tega v akutni gospodarski stiski. Osebe ni nikdar gotovo, če bo dobilo celotno plačo, in denarja manjka celo za najnujnejše. Vodstvo in nameščenci se morajo ukvarjati predvsem s temi gospodarskimi zadevami, namesto, da bi se mogli posvetiti znanstvenemu ali umetniškemu delu. Ogromno časa porabijo za intervencije, za pisanje prošelj, za sklepanje pogodb z občinami itd. Katastrofa slovenskega šolstva.

V katastrofalnem položaju pa je šolstvo. O kakem slovenskem šolstvu je sploh že težko govoriti. Vsaka občina ima svoje šolstvo in sama odloča o vsem, kar ga zadeva, glede njegovega obstoja, plač učiteljev, profesorjev, slug itd. Zato so ti v vsaki občini drugače plačani šole pa nimajo skoraj nikjer na razpolago niti najnujnejših sredstev za normalno delovanje, kaj šele izpopolnjevanje. Šolska vodstva morajo neprestano "loviti" sredstva za svoj obstoj, takorekoč za vsakega učenca posebej, zlasti šole "druge stopnje" (srednje šole), ki imajo dijake iz raznih krajev. Tisk v Sloveniji je poln tožb o tem.

Ena prvih nalog neodvisne slovenske države bo, da bo postavila tako slovensko kulturo kot šolstvo spet na vsenacionalno osnovo. Vse slovenski narod mo kot celota preko svoje države prevzeti odgovornost za vzdrževanje svojih osrednjih kulturnih ustanov in za solanje svoje mladine. Temu bo veljala največja skrb. Tu gre namreč za temeljni problem slovenskega narodnega obstoja. In to ve tudi Beograd. Ravno zato je tu začel izpodrezo-vati naše narodne korenine.

S.Z.
(Članek iz knjižnice "Slovenija hoče neodvisnost", Politično-socialna knjižnica, zv. I, izdala Slovenska svoboda, Trst, 1965.)

SLOVENSKEGA TISKA

Koroški Slovenci in begunci

"Ako pomislimo na idejno nejasnost, ki je bila značilna za povojne koroške razmere, potem vemo, kaj so doprinesli za duhovni razvoj Slovencev v deželi številni slovenski rojaki iz vrst demokratsko usmerjenih beguncev. Ta zavest naj nas poveže s Slovenci-begunci v dobo če je bolj v skupnost pripadnikov naroda v močno katoliško tradicijo".

Zaključek uvodnika. Naš tednik — Kronika XV — 38
Krščanstvo — temelj narodnega dela

"Krščanski svetovni nazor je tisti vrelce, ki mora vedno spet pozivljati naše narodno telo. Prepričani smo, da s tem svojim stališčem nikakor ne vzpostav-

"Junak na oslu".

Upor mladim intelektualcev v Titovini se je pridružil tudi 35 letni Črnogorec Miodrag Bulatović. Ker mu založbe v Titovini nečejo objavljati njegovih literarnih del, jih objavlja v tujini. Zadnje njegovo delo "Junak na oslu" je letos izšlo v nemščini, francosčini, italijanščini in španščini. Stevilni prevodi in izdaje pač pričajo o splošnem zanimanju za to delo po Evropi, kakor tudi na ameriški celini. V Titovini seveda ni smelo iziti, zato pa je v kratkem času zadobilo velik sloves v tujini.

Bulatovićev greh je pač najhujši, kar jih je mogel napraviti. V svojem "Junaku na oslu" smeši italijanske okupatorje, prav nič manj pa tudi partizansko "junaštva" in mitologijo njih heroizma.

Titov "novi razred" uživa položaje počti, prebiva v razkošnih vilah, prevaža se v mercedesih, ki jih vozijo šoferji dobro je in

dobro pije v kolikor mu tega ne preprečujejo bolni želodci. Lepo je vse to označil pisatelj S. Lanji v svoji noveli: "Policijski zasliševalec je napravil napako", ko je dejal: "Revoluciji je zrasel trehul." Nekdaj trdoživ, izstradani revolucionarji so postali odebeltani, zamašeni birokrati. Titovski režim in njegovi predstavniki oslanjajo svoj ugled predvsem na legende velikega junaštva za časa "narodno-osvobodilne borbe", mnogo bolj kot pa na svoje razprave o maksizmu in leninizmu. Sicer pa so južne jugoslovanske pokrajine že itak od nekdaj pokrajine homerskih junakov. Titov "novi razred" in režim živita v veliki meri in hočeta živeti še naprej na preteklih "zaslugah junaštva". Tu pa je Bulatović zadel žebel na glavo.

V vsem intervjuju, ki ga je imel meseca septembra z dopisniki rimskega lista "Il Messaggiere" in nemškega "Morgen Post" je Bulatović imenoval komuniste "zaprtje", "prešnje in truden" in dodal da prepisuje proslavljanje partizanstva tistim, "ki so zato plačani".

DR LAMBERT EHRLICH PARIŠKA MIROVNA KONFERENCA IN SLOVENC ŠTAJERSKO VPRAŠANJE

(Nadaljevanje)

Avstrijski predlogi dne 16. junija

Kot smo že pri koroškem vprašanju omenili, je avstrijska delegacija zahtevala, da pride vsa dravska dolina do Pohorja in do njegovih izrastkov južno od Ptujja pod Avstrijo, oziroma, da naj se v tem ozemlju vrši plebiscit. V dodatni spomenici dne 25. junija našteva avstrijska delegacija okraje za katere bi prišel plebiscit v poštvi: Sodni okraj Arnfels, Ivnicca, Marenberg, Maribor, Čmurek, Ptuj, Radgona, St. Lenart v Slovenskih goricah; v sodnem okraju Lipnica pa občine: Ehrenhausen, Galitz, Gersdorg, Nestelberg, Oberfahnenbach, Oberwogau, Ottenberg, Ratsch, Retznei, Spielfeld, Strass, Unterwogau; v sodnem okraju Zgornja Radgona občina Zgornja Radgona; dalje v sodnem okraju Slovenska Bistrica občina Unterpulsgau in končno v sodnem okraju Slovenski Gradec občina Ottschmberg.

Ta predlog utemeljuje delegacija s sledečimi argumenti:

a) Iz etnografičnega stališča: Na Štajerskem ni jasne etnografične meje. Med izrazito nemškimi in izrazito slovenskimi domeni se nahaja vmes široki pas s prebivalstvom, ki je mešano po plemenu in po jeziku, ki pa kljub temu predstavlja enotni tip Stajerca, ki ima iste šege in navade, iste ekonomske, agrarne in idustrijske interese, in ki goji provincialni patriotizem. V tem pasu prevladuje, kar se, pravijo, ne da tajiti, nemščina, v prvi vrsti vsled prevladujočega vpliva Maribora in njegove okolice, kjer biva 35.000 Nemcev in ki je zgodovinski boulevard nemške civilizacije. Moč Nemcev se kaže tudi v tem, da je velik del zemlje na deželi v njihovih rokah, v mestih pa skoro vse. Dve tretjine vsega davka plačajo Nemci, trgovina in industrija sta skoraj izključno v nemških rokah, vsa podjetja v Mariboru in v Dravski dolini je ustvaril njihov organizatoričen talent.

O germanizaciji ne more biti govora, ker so slovenski učenjaki sami ugotovili, da se etnografski položaj v zadnjih 50.—60. letih ni bistveno spremenil.

Delegacija je že tudi predložila etnografični zelmjevid izdelan po avstrijski oficijelni statistiki, ki kaže, da imajo vsa mesta na južnem Štajerskem nemško večino in da je sploh vsa dežela posejana s številnimi nemškimi naselbinami in enklavi.

b) Iz geografičnega stališča: Južna Štajerska je ločena od sendnje Stajerske po jasni geografski črti: Pohorje in njegovi izrastki južno od Ptujja.

c) Iz ekonomskega stališča: Vseid geografskih razmer je tvorilo ozemlje severno od Pohorja ekonomsko enoto in ves promet je imel tendenco na sever.

Ako bi se meja med Avstrijo in državo SHS potegnila severno od Drave, bi to bilo v največjo

škodo tega ozemlja samega, kakor tudi Avstrije. Dravska dolina in Ptujsko polje prodajata svoje poljedelske proizvode na sever in prosperirata vsled tega trga. Obratno pa je severni Štajerski to ozemlje za aprovizacijo neobhodno potrebno.

Tudi z ozirom na idustrijsko budočnost tega ozemlja in nemške Avstrije se mora to ozemlje priključiti Avstriji. Ob Dravi se nahajajo velike vodne sile pri Fali ter med Mariborom in Ptujem. Pri Fali obstoja električna naprava za 30.000 konjskih sil. Tudi med Mariborom in Ptujem so naprave za izrabo vodnih sil deloma zgotovljene, deloma pa pripravljene v načrtu. Električna moč napeljana od Drave proti severu je za Avstrijo, posebno za Dunaj, neobhodno potrebna. Bel premog mora nadomestiti črni premog, ki ga zdaj Avstrija vsled ločitve Češko-Slovaške izgleda pogreša. Ta električna moč z juga je edini pripomoček, da se more dunajska industrija spet reorganizirati, sicer preti Dunaju in s tem državi katastrofa.

Avstrija rabi nadalje to ozemlje iz prometnih ozirav. Ves prometni sistem Avstrije se opira na trikot Bruck-Maribor-Beljak. Ako bi se proga Maribor-Beljak deloma prekinila po državni meji, bi se zrušil ves prometni sistem Avstrije. Zveza z Italijo in morjem bi bila nemogoča.

Nadalje bi se v tem slučaju 4.000 nemških uslužbencev južne železnice, ki so že več kot 10 let s svojimi družinami nastavljeni v Mariboru, morali izseliti ter bi bili obsojeni na brezposelnost. Rekrutacije avstrijske delegacije proti jugoslovanski upravi in okupaciji na Štajerskem.

Avstrijska vlada je potom svoje delegacije skušala vplivati v vseid sredstvi na konferenco, da bi dosegla evakuacijo naših čet z južne Stajerske. Naslovila je zaradi tega razne note na konferenco z različnimi pritožbami, ki so izzevalle vedno v isti refren, da naj zasedejo nevtralne čete Stajersko, oziromač da naj vsaj zavezniška komisija nadzoruje jugoslovansko upravo v Mariboru. Tako je poslala delegacija konferenci noto 17. aprila, 26. maja, 22. junija in 1. julija.

Pritožbe so sledeče: Jugoslovanska uprava in okupacija tlačijo in preganja na barbarski način prebivalstvo tako, da je največja nevarnost, da bo ljudstvo v svojem obupu seglo po samoočrambi in bo uprizarilo upor, in sicer tako nemško kot slovensko.

Predvsem pa povdarja, da je bilo izgnanih brez razloga veliko oseb iz Maribora in iz drugih krajev. Tako je bilo 10. maja odpeljanih 25 Nemcev na Kranjsko med njimi dr. Ambrožič, nevarno bolan, ki je tudi res drugi dan v Ljubljani umrl. 21. maja so Jugoslani v Wiesenbachu aretirali več Nemcev ter jih v verigah in zvezane z vrvmi odpeljali v Maribor. Mučili so jih, da bi jim izvili kako izpoved in vsled tega štirje niso mogli več hoditi ter so morali transportirati v vozovih. Iz neke druge nemške vasi je bilo odpeljanih 30 ljudi v mariborske zapore.

Jugoslani nadalje ropajo in rekvirirajo živilno, pustošijo polja itd. Jugoslovanske čete bežeče s Koroške so na Štajerskem kruto postopale ter oplenile Slovenski Gradec. Vseid teh dogodkov je pribežalo 3.000 nemških beguncev v Gradec.

Tako postopanje plaši ljudstvo ter prejšidira svobodni samoodločbi naroda, ki bi naj se vsrila na Štajerskem.

Avstrijski prelogi z dne 6. avgusta.

Konferenca je izročila 20. julija načrt pogodbe v izpopolnjenem tekstu avstrijski delegaciji. Glede Stajerske ni v svojem prvotnem besedilu, ki ga je izročila 2. junija, ničesar spremeni-la ter se torej ni ozirala na avstrijski predlog z 16. in 25. junija.

ranja, laži in upov, ki so že šli in še stalno "gredo po vodi", pregrad, ki so jih ostvarili marksizem, komunistična revolucija in partija.

Avstrijska delegacija je vsled tega izdelala še bolj nadrobno v drugi predloge ter jih je poslala 6. avgusta na konferenco pod anslavom: Observations sur l'ensemble des conditions de paix avec l'Autriche allemande.

Tu se bomo pečali z izvajanjem delegacije v kolikor se nanašajo na Koroško in Štajersko.

Glede Koroške izraža delegacija največje zadovoljstvo, da se bo vršil plebiscit pod nadzorstvom internacionalne komisije. Tem večja je bila osuplost v srednjem Štajerskem, kot pravi delegacija, ker je mirovna konferenca za to ozemlje plebiscit formalno odbila. Avstrijska delegacija razvije vsled tega na novo še bolj nadrobno vse argumente za plebiscit na Štajerskem. Z ozirom na to pa, da je konferenca kazala tako slabe dispozicije glede Stajerske sploh, je delegacija modificirala svoj predlog s 25. junija glede plebiscitnega ozemlja v tem smislu, da ga je zahtevala samo za dravski bazen z Mariborom in za murski bazen z Radgono. Ptujski okraj je izpustila iz svojih terjatev.

Argumenti.

1) Delegacija se sklicuje na Koroško ter trdi, da so na Štajerskem prav isti razlogi za plebiscit kot na Koroškem, ker je ljudstvo ravno tako mešano kakor tam in ker so tudi dravska dolina z Mariborom in murski bazen ekonomska enota s srednjim Štajerskim in z Gradcem. Nadalje se je na Koroškem vsaj v obliki plebiscite rešila integracija svetovne prometne zveze, namreč južne železnice.

2) V ekonomskem oziru je tendenca vsega tega ozemlja proti severu. Sploh je celo ekonomsko življenje na Štajerskem bilo navdahnjeno po organizacijskem duhu Nemcev in centralni zavodi vseh podjetij so v Gradcu ali na Dunaju. Nemško delavstvo je dalo vsej industriji napredek.

Solucija, kakor jo je zamislila konferenca, bi zaslužila ljudstvo, ga ekonomsko uničila ter ga obsodila na lakoto, mrav in brezposelnost, tako, da bi se ljudstvo gotovo uprlo.

Delegacija dokazuje še v posebnem dodatku (Anek C) Memoire sur la Styrie za dravsko dolino z mariborskim bazenom in za mursko dolino z bazenom Apač-Radgona potrebo plebiscita za vsak del posebej. Glede prvega omeni, da so narodne in ekonomske razmere iste kakor na Koroškem. V narodnem oziru živijo tam Nemci in Vendi v približno enakem številu. V mestih so povsod nemške večine 90—100%, na deželi pa živijo mešano. Vendi se bistveno razlikujejo od krajskih Slovencev ter nimajo z njimi nič skupnega. Predvsem se čutijo Stajerce, njihove šege, navade, narodne noše so podobne onim severne Stajerske. Tudi njihova govorica ima vse polno nemških besed na pr. Pflug—plug Scheres skarje, Sessel — zezelj, Gewhr — gvir, putzen—pučati, ime Kranjc velja kot psovka.

V Mariboru in okolici je poleg 35.000 Nemcev samo 5.900 Slovencev. Kljub jugoslovanski okupaciji nosi vse intelektualno in ekonomsko življenje nemski pečat. Sole, trgovine, rokodelstvo, industrija, banke so nemške 90—100%. Vseh 30 idustrijskih podjetij v Mariboru in dravski dolini je v nemških rokah.

Murska dolina z bazenom Apač-Radgona spada v geografskem oziru k srednještajerski planoti, v etnografskem oziru pa v "territoire coherent allemand". Izmed 23 občin jih ima 19 nemško večino, samo 4 imajo slovensko večino. V vsem tem ozemlju je bilo naštetih 9763 Nemcev in 3.482 Slovencev.

V tem delu govorijo še sledeči ekonomski razlogi za pripadnost k Avstriji. Mura ne more biti meja kakor jo predvideva konferenca. Promet in ekonomsko življenje je skupno na obeh bregovih. Čmurek in Radgona sta središči za oba bregova. Tudi želenica Spilje-Radgona služi obema bregovima.

Na Muri so nadalje mnogoštevilna podjetja, tovarne, mlini, elektrarne, ki izkoriščajo vodne naprave Mure. Ta podjetja in vodne naprave so deloma na severnem, deloma na južnem bregu Mure. Nujno potrebno je, da sta obe obali pod enotno upravo, da ne bodo na pr. tovarne in podjetja na južnem bregu, torej na partija.

VELIKA PODJETJA, PONOS TITOVCEV, V TEŽAVAH

V kakšnih gospodarskih težavah se nahajajo velika podjetja v Titovini nam priča naslednje poročilo Tanjuga iz Beograda, ki ga je objavilo ljubljansko "De-

jugo-slovanskih tleh, odvisne od vodnih naprav, ki bi bile na nemških tleh.

Pa tudi regulacije Mure zahteva enotno upravo. Ta regulacija se je začela že leta 1875 ter se je delala pod enotnim vodstvom po enotnih načrtih. Sporazum dveh držav, ako bi bila Mura meja, bi bil za regulacijo težko dosegljiv.

Narod sam se je izrazil v obeh ozemljih za Avstrijo. Tako je mesto Maribor v oktobru 1918, kakor tudi veliko drugih občin, podalo izjavo za Avstrijo. Ob istem času sta to storila tudi okraja Radgona in Čmurek. Meseca februarja 1919 so se kmetje celo z oboroženo silo dvignili v radgonskem okraju proti jugoslovanski okupaciji.

Vršilo se je tudi poizkusno glasovanje med okupacijo in vse občine murskega bazena, tudi one s slovensko večino, so se izjavile za avstrijo. Radgona in 18 drugih občin so naslovile 18. junija 1919 brzojavke v istem smislu na konferenco.

Amerikanska komisija polkovnika Miles-a se je mogla v Mariboru prepričati o nemškem značaju mesta in ravno tako o nemškem značaju murskega bazena. Slovenski finančni komisar dr. Vekoslav Kukovec je v slovenskem narodu ugotovil, da je Maribor nemški, in pred Milesom je general Majster priznal nemški značaj Radgone in okolice.

Predlogi za meje plebiscitnega ozemlja in za modalitete plebiscita.

Na Koroškem: Avstrijska delegacija predlaga spremembo meje plebiscitnega ozemlja med Gusovo in Kurjim vrhom tako, da bi bila mejna črta sledeča: Gusova 1929 — kote 1558 — 2124 — Gornja 1185 — 1108 — 602 — 742 — 886 (Selove) — Sv. Urban 1130 — Kurji vrh 1522.

Konferenca je v načrtu pogodbe z dne 20. julija že definitivno prisodila ozemlje južno-vzhodno od črte Gusova—Strojna—Kurji vrh naši državi. S tem je bila prekinjena južna železnica, avstrijska delegacija pa je namerala s svojim predlogom prestaviti definitivno mejo naše države južno od južne železnice.

Na Štajerskem: Severna meja od Kurjega vrha do ogerske meje naj ostane ista kakor jo določa načrt pogodbe z dne 20. julija. Na jugu: Kurji vrh 1522—Selove 886 — Pohorje do Drave pri koti 238 med Rogozo in Skoggen, od tod črta na sever preko Ober-Jakobstal (272) do Mure pri Čmureku, na vzhodu administrativna meja med okraji Čmurek-Maribor, Čmurek—St. Lenart, Čmurek — Zg. Radgona, Radgona—Zg. Radgona ampak tako, da bi trg Zgornja Radgona še spadal v plebiscitno ozemlje.

Modalitete za plebiscit: Bazo za plebiscitno glasovanje naj tvori na Koroškem kakor na Štajerskem posamezna občina.

Za slučaj, da se temu ne ugoti, naj bi se na Koroškem plebiscitno ozemlje razdelilo v take cone, ki bi bile sposobne za življenje tudi v slučaju različnega rezultata. Črta Vrbsko jezero — Glinica — Glinca ne odgovarja tej zahtevi zaradi bližine Celovca in ker bi bila Lavantinska dolina odrezana od ostale Koroške, zato naj bi bila Drava delimitacija med obema conama. Nadalje naj bi se južna in severna cona že delila vsaka v dve coni in sicer po Freibachu in Krki. Na Štajerskem so predlagali tri cone: ena severno od Drave, druga južno od Drave in tretja bazen Mure.

Z ozirom na svobodo glasovanja zahteva avstrijska delegacija odstranitev naše okupacije in zasedbo po nezainteresirani tuji sili, seveda pa tudi kontrolo interaliirane komisije.

Sploh je izdelala delegacija podoben načrt za izvedbo plebiscita. Na Koroškem odklanja posebno postopen plebiscit. V slučaju takega plebiscita bi samo Celovec kot glavno mesto lahko glasoval popreje.

(Nadaljevanje sledi)

lo" 3. septembra t.l. Poročilo objavljamo dobesedno.

— Denarna sredstva na žiro računih gospodarskih organizacij so se povečala v prvi polovici letošnjega leta za približno 5 odst, če jih primerjamo z istim obdobjem lanskega leta. To povečanje je le neznatno, v primerjavi so povečanjem obsega proizvodnje, prometa in storitev. Zaradi tako pčlega porasta teh sredstev so imele mnoge organizacije že resne težave. Nekatere občasno niso mogle kriti rednih obveznosti do dobaviteljev, proračunov in skladov ali pa niso mogle izplačati anuitet, kratkoročnih kreditov in osebnih dohodkov.

Na resrečo je to pomanjkanje sredstev na žiro računih pripeljalo v večini primerov do naknadnih nepotrebnih stroškov, ker so nestrpni partnerji iskali skoraj praviloma plačilo svojih terjatev s pomočjo sodišča.

Tako je bil na primer blokiran žiro račun podjetja "Rade Končar" vse mesec junij zaradi neplačanih družbenih obveznosti v znesku 97 milijonov dinarjev, nepravilnih obveznosti po sodnih odlokih v znesku 308 milijonov in nevrnjenih posojil iz rezervnega sklada za izplačilo osebnih dohodkov v znesku 308 milijonov dinarjev.

V zelo težkem položaju se je znašlo tudi podjetje "Dijuro Džakovic" v Slavonskem Brodu, čigar račun je bil blokiran zaradi nepravilnih obveznosti v znesku 400 milijonov dinarjev že od začetka leta. Podobno je bilo tudi s podjetjem "Iskra" v Kranju, čigar nepravilne obveznosti so dosegle preko 11 milijard dinarjev.

Vso težo pomanjkanja sredstev najbolj zgovorno ilustrira dejstvo, da v juniju na območju Vojvodine ni bilo izvršenih 1250 nalogov za izplačilo v višini preko 8 in pol milijarde dinarjev.

Ko so organi službe družbenega knjigovodstva raziskovali vzroke kroničnega pomanjkanja sredstev na žiro računih, so ugotovili, da ti leže predvsem v neizpolnjevanju uredbe, ki zagotavlja sredstva za plačilo dogovorjenih obveznosti, oziroma v dejstvu, da se znaten del investicijskih obveznosti izplačuje iz obratnih sredstev. Zaradi takega odnosa do teh obveznosti postanejo mnogi koristniki kreditno nesposobni in tako ne morejo dobiti novih sredstev, vse dokler ne zagotovijo kritja obratnih sredstev, ki so jih namenili za investicije. Del vzroka je treba poleg tega iskati tudi v dejstvu, da se delovne organizacije niso dovolj usmerile na zagotovitev obratnih sredstev in so tako restriktivni ukrepi, ki so jih prizadeli konec lanskega in v začetku letošnjega leta, vplivali na njihovo likvidnost.

● Na svetu je že 51 atomskih elektrinskih central, ki proizvajajo 5.354.000 kvh. Poleg tega je v gradnji nadaljnjih 32 central.

● Na braniku za sokolske ideale je naslov brošure na 60 straneh, ki jo je napisal ing. Lado Bevc ter jo je založila Slovenska Pravda v Londonu. Ing. Bevc, ki je bil ves čas eden vodilnih članov Sokola v Sloveniji, opisuje vdor komunizma v sokolsko organizacijo, ki sega prav v dolo, ko je bil Sokol edina dovoljena organizacija v državi. Opisuje tudi del Sokolske Legije med okupacijo. Zanimivo branje. Človek bi pričakoval, da bi vodilni Sokoli, ki se nahajajo v emigraciji kdaj kako priznali, kako pogrešeni je bil razpust Orlovske organizacije in ustanovitve vsedržavne diktatorske organizacije. Pa tega ni slišati in ne brati v tej ali oni obliki.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$ za Argentino 40, pevoz, za Brazilijo 50 kruzairov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Avstralijo 2.- avstr. l., za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisec. NI nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.